

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Feltbestemmelse af Lille Sejler

HAANING I FELTEN Dette forår og starten på sommeren har været et overflødhedshorn udi fund af spændende sjældne fugle. Da først første halvdel af maj måneds kolde norden- og nordvestenvinde havde sluppet sit tag, og der blev åbnet op for varme og variationer i vindretninger, gik der hul på bylden. En af de heftigste var Lille Sejler ved Tranestederne, syd for Skagen, den 29. maj. Der var enighed om bestemmelsen til Lille Sejler, men alligevel vidste man godt, at der er noget, der hedder Klippesejler, der er meget lignende, og i Holland snakker de om Horussejler... Hvordan adskiller man de tre, og bliver sikker på, at det vitterligt var en Lille Sejler i Skagen? Læs med og bliv (forhåbentlig) klogere...

Den 29. maj blev der meldt Lille Sejler ved Tranestederne syd for Skagen. Egentlig umiddelbart en ret straightforward bestemmelse, da fuglen sås drømmegodt og blev dokumenteret grundigt og flot, men da sejlere er kendt for at kunne flyve meget langt, og at der i Østen findes en meget lignende art der hedder Klippesejler, der først relativt nyligt er blevet udskilt som egen art fra Lille Sejler, er man nødt til at forholde sig til at kunne udelukke denne. Man er også nødt til at forholde sig til den afrikanske art Horussejler, der også er en Lille Sejler-type. En fugl i Holland den 26-27. september 2019 mistænkes for at være denne art, og fundet diskuteres stadig. Se billeder af denne fugl i [den hollandske artikel](#).

Og hvordan er det så med forskelle på disse tre arter, og hvor passer fuglen fra Tranestederne bedst?

Alle tre arter er små og kompakte sejlere med hurtig og flagermuseagtig flugt. Klippesejler (*Apus nipalensis*) er udbredt i Øst- og Sydøstasien, Horussejler (*Apus horus*) er udbredt i særligt den sydlige og østlige halvdel af Afrika men med flere pletvise forekomster bl.a. mod vest, mens Lille Sejler (*Apus affinis*) har en stor udbredelse i såvel Indien, Centralasien, Mellemøsten, dele af den Arabiske Halvø, størstedelen af Afrika syd og nord for Sahara, Madagaskar samt Sydspanien.

Det er interessant at Horussejler først er blevet opdaget i Senegal så sent som i 2018 og det kan måske tyde på at arten er overset i mange dele af Afrika? Arten blev opdaget i Ghana i 2004.

Forskellene de tre arter imellem handler især om små strukturelle forskelle. Alle er kompakte sejlere, der ikke giver samme indtryk af lange proportioner som man ser det hos f.eks. Mursejler. Det skyldes en lille størrelse, bredere vinger og kortere hale i forhold til Mursejler. De har alle tre en bred hvid overgump, der går akkurat ned på gumpsiderne, således at det hvide også kan ses nedefra. Derudover har alle tre arter også en tydelig hvid strubeplet.

Proportionsmæssigt er Lille Sejler den mest kompakte i udseende. Den har en kort hale, kun med antydningen af en kløft, der ikke virker skarpt skåret, men mere let rundet i form. Gump- og haleparti virker brede og korte. Vingerne virker brede og ret kompakte, bl.a. på grund af en proportionsmæssigt bred hånd, hvor den velkendte buede segl-formede vingeform, som vi kender det fra mursejler ikke er udtalt i samme grad.

Klippesejler har i sammenligning med Lille Sejler først og fremmest et lidt længere haleparti, hvilket tillige bliver mere udtalt i indtrykket, da gump- og halepartiet også virker lidt slankere. Halekløften er mere udtalt, og skarpt skåret end hos Lille Sejler. Vingernes proportioner er de samme som hos Lille Sejler.

Horussejler har en tydelig og skarpt skåren halekløft, mens gumpen virker lige så bred i indtrykket som hos Lille Sejler. Det er blevet beskrevet at Horussejler også har en tendens til lidt slankere og mere segl-formede vinger i forhold til Lille Sejler. Det skyldes bl.a. at næstyderste håndsvingfjer er ganske tydeligt længere end hos Lille Sejler og Klippesejler..

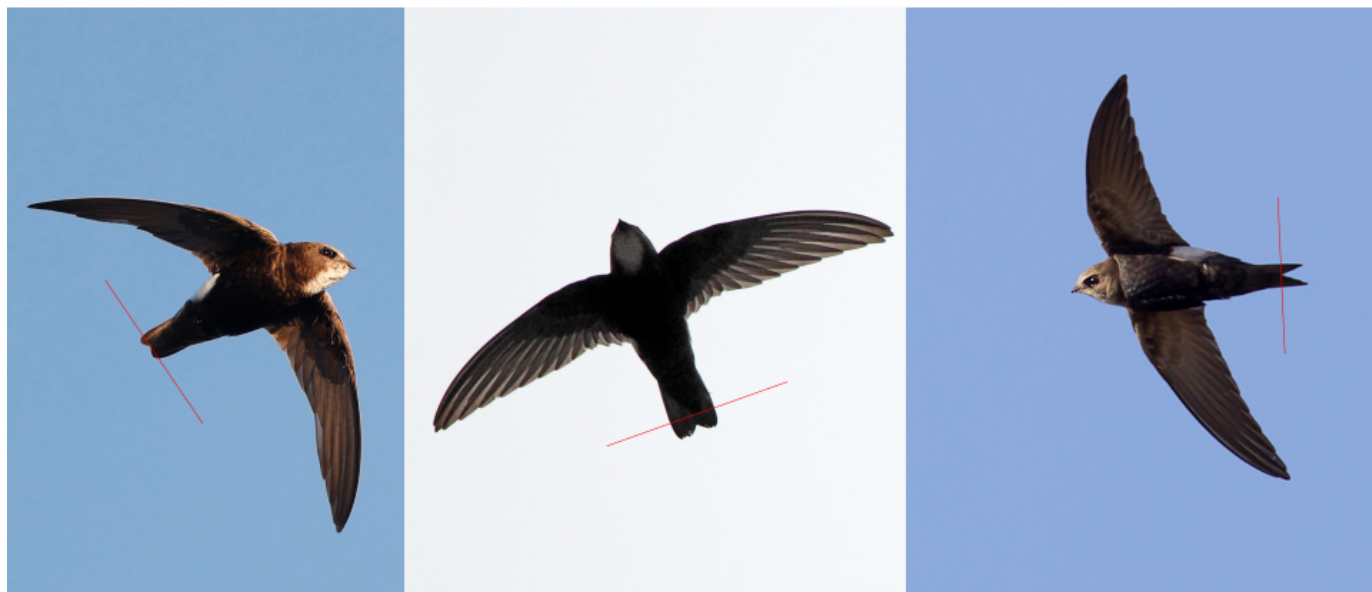

Hvad der er meget afgørende, er længden af de længste halefjer i forhold til undergumpens længste fjer, samt hvor dyb halekløften er i forhold til de længste undergumpsfjer. Dette ses ret let på gode fotos, og karaktererne er meget vigtige at få styr på i forhold til en sikker bestemmelse – og særligt i en dansk kontekst.

Lille Sejler har en minimal, næsten fraværende, haleprojektion bag undergumpen. Den korte, rundede, og næsten fraværende halekløft når helt ind til undergumpens længste fjer. Bemærk også at Lille Sejlens halefjer er både brede og nærmest afrundede.

Klippesejler har en væsentligt længere haleprojektion bag undergumpen i forhold til Lille Sejler, og halekløften når ikke hele vejen ind til de længste undergumpsfjer. Klippesejlens halefjer virker knap så brede og rundede som hos Lille Sejler. De længste (yderste) er således en anelse mere tilspidsede. Ved slid får man dog indtryk af ret brede og rundede fjer. Denne karakter skal tjekkes nærmere...

Horussejler har også en tydelig haleprojektion bag undergumpens fjer, men Horussejler har også den længste halekløft der når helt ind til undergumpens længste fjer. De længste halefjer (de yderste) er både smallere og mere tilspidsede i forhold til både Lille Sejlens og Klippesejlens ditto.

Under alle omstændigheder er det vigtigt at få så mange billeder af en "Lille Sejler-type" i dansk luftrum, således, at man kan danne sig så mange indtryk af proportioner, forhold mellem hale- og undergump, halekløftens og overgumpens udseende som muligt.

Heldigvis blev der taget mange ekstremt gode billeder af Skagensfuglen således at alle forhold kan studeres i detaljer.

Det virker som sagt straightforward at bestemme årets fugl fra Tranestederne til Lille Sejler, men det er faktisk først nu jeg er blevet klar over de afgørende forskelle mellem de tre arter ved at studere billeder og artikler. Det er spændende at blive klogere på baggrund spændende fund af sjældenheder i Danmark.

Der skal lyde en stor tak til Helge Sørensen, Erik Christophersen og Thomas Varto Nielsen for udlån af billeder.

 Dato:
20. 06. 2020

 Skrevet af:
[Henrik Haaning Nielsen](#)

 Fotos af:
[Helge Sørensen](#)
[Thomas Varto Nielsen](#)
[Helge Sørensen og Thomas Varto Nielsen](#)
[Erik Christophersen](#)

 Emner:
SJÆLDNE FUGLE

 Tags:
FELTBESTEMMELSE, HIT, HORUSSEJLER, KLIPPESEJLER, LILLE SEJLER, SKAGEN, TRANESTEDERNE, TWITCH